

Bestuurlijke Netwerkkaarten Crisisbeheersing

Handreiking

Nederlandse Academie
voor Crisisbeheersing en Brandweezorg
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.nipv.nl
info@nipv.nl
026 355 24 00

Colofon

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade ontstaan door eventuele fouten c.q. onvolkomenheden in deze publicatie.

Om deze publicatie te kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren, ontvangen wij graag commentaar en suggesties ter verbetering. Vragen of opmerkingen kunt u sturen naar info@nipv.nl, onder vermelding van Bestuurlijke Netwerkkarten.

© Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) en provincie Noord-Holland, 2025

Auteur(s)	Merijn ten Dam
Contactpersoon	Merijn ten Dam

Datum	2025
Status	Handreiking
Versie	202509

Wij hechten veel belang aan kennisdeling. Delen uit deze publicatie mogen dan ook worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding.

Inhoud

1	Inleiding en toelichting	3
2	Leeswijzer	5
3	Gebruik netwerkkarten	6
4	Verantwoording.....	7
4.1	Overzicht opgenomen ketens en onderwerpen.....	7
4.2	Overzicht niet opgenomen ketens en onderwerpen	8
4.3	Overzicht netwerkkarten met bevoegdheidenschema's	8
4.4	Verdere informatie.....	10
5	Lijst met afkortingen.....	11

1 Inleiding en toelichting

De bestuurlijke netwerkkaarten crisisbeheersing beschrijven de crisisbeheersing in Nederland op terreinen variërend van rampenbestrijding tot dierziektebestrijding, van bestrijding van bodemverontreiniging tot voedselschaarste. Kennis van deze netwerkkaarten is essentieel voor het functioneren van bestuurders in een crisissituatie en voor degenen die bestuurders adviseren. Dat zijn in de veiligheidsregio in het bijzonder de (gemandateerd) operationeel leider en ook, in het beleidsteam, de adviseur crisisbeheersing. Daarnaast zijn ze ook goed te gebruiken bij het opstellen van crisisplannen en de ontwikkeling van oefenscenario's.

Een bestuurlijke netwerkkaart biedt voor een sector ('keten') een overzicht van de formele relaties tussen bestuurlijke partijen en van de rol(len) die een bestuurder vervult ten tijde van een crisis.

De bestuurlijke netwerkkaarten:

1. Geven weer wie voor een bepaald crisistype binnen een bepaalde sector of beleidsterrein verantwoordelijk is en dus maatregelen kan treffen en wat bestaande soorten instrumenten zijn. Gedetailleerde overzichten met alle mogelijke maatregelen staan er niet in. Die zijn in de verschillende crisisplannen en operationele draaiboeken.
2. Geven bestuurlijke partijen weer in een bepaalde sector. Als op basis van het overzicht van alle feiten blijkt dat bijvoorbeeld drie sectoren worden geraakt, zijn die drie netwerkkaarten nodig
3. Geven het bestuurlijk netwerk weer. Dat wil zeggen dat 'alleen' beschreven wordt welke bestuurders (lees: bevoegde gezagen) een betrokkenheid/verantwoordelijkheid hebben bij de crisis. Er wordt geen overzicht gegeven van de uitvoerende, operationele organisaties.
4. Geven de formele relaties weer. Noot: behalve langs formele lijnen zal tijdens een crisis ook langs informele weg afstemming plaatsvinden. Als op die wijze overeenstemming wordt bereikt, kan de mogelijke uitoefening van de formele bevoegdheden achterwege blijven.
5. De netwerkkaarten zijn gebaseerd op wetgeving. In de onderliggende bevoegdhedenschema's staan alle relevante bevoegdheden, verplichtingen en verantwoordelijkheden genoemd met een verwijzing naar de relevante artikelen uit internationale, Europese, nationale en regionale wet- en regelgeving.

Zie voor een totaaloverzicht van bestuurlijke netwerkkaarten en onderliggende bevoegdhedenschema's paragraaf 4.3.

Algemene keten en functionele ketens

In een bestuurlijke netwerkkaart wordt de 'algemene keten' onderscheiden van de 'functionele keten'. Rampenbestrijding en handhaving van de openbare orde vormen samen de algemene keten. Kenmerkend daarvoor is dat het algemene zorg van de bevolking betreft. Een functionele keten bestrijkt één specifiek terrein, zoals elektriciteit, sociale zekerheid, financieel verkeer, voedselveiligheid of een milieucomponent als bodem.

Alleen in de algemene keten worden maatregelen getroffen jegens de bevolking in het algemeen, zoals een besluit tot evacuatie. Partijen in de functionele ketens doen dat in de

regel niet. De uitzonderingen hierop staan in de betreffende bestuurlijke netwerkkaarten en verder in de gedetailleerde bevoegdheidenschema's.

Overheidsinterventie in een functionele keten richt zich tot partijen in een bepaalde sector of die actief zijn op een bepaald beleidsterrein, zoals drinkwaterbedrijven, veehouders, financiële instellingen, de scheepvaart of bijvoorbeeld veroorzakers van milieuverontreinigingen. In geval van bijvoorbeeld waterbeheer of wegbeheer treedt de overheid direct op, maar dan alleen binnen hun verantwoordelijkheidsdomein.

Het gezag in de algemene keten ligt decentraal (burgemeester of voorzitter veiligheidsregio) met de mogelijkheid van opschaling. Afstemming tussen de ketens vindt op twee niveaus plaats: gemeentelijk of regionaal (veiligheidsregio) en nationaal (tussen ministeries). Vertegenwoordigers van ministeries (rijksheren) en van vitale sectoren kunnen deelnemen aan de vergadering van een gemeentelijk of regionaal beleidsteam (GBT, RBT) en er kan operationele afstemming plaatsvinden in het regionaal operationeel team (ROT) of in het veld in het commando plaats incident (CoPI)

Relatie tussen ketens

Het activeren van de crisisorganisatie van gemeenten of de veiligheidsregio bij een crisis in een functionele keten, zoals uitval van elektriciteit, betekent niet dat in gemeente of regio alle besluitvorming plaatsvindt. Besluitvorming binnen de functionele keten vindt elders plaats. Gemeenten en veiligheidsregio bewaken de *gevolgen* voor de openbare orde en openbare veiligheid en treffen in dat kader hun eigen maatregelen.

De relatie tussen de ketens betreft vooral de relatie tussen de algemene keten enerzijds en de functionele ketens anderzijds. De algemene zorg voor de bevolking heeft *in laatste instantie* het primaat. Het beginsel van subsidiariteit brengt met zich mee dat de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio het ingrijpen in een andere keten *in eerste instantie* wel overlaat aan de partijen in die keten. Zo geeft een burgemeester in beginsel geen bevel aan een drinkwaterbedrijf, maar verzoekt hij de inspecteur van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) om de gewenste maatregel te treffen als dat nodig is voor de handhaving van de openbare orde en openbare veiligheid.

2 Leeswijzer

Elke netwerkkaart begint met een tabel waarin de crisistypen, soorten maatregelen en bevoegd gezag zijn opgesomd. Het is geen complete opsomming van alle mogelijke crisistypen of maatregelen. Het zijn alleen die crisistypen en maatregelen die bepalen wie, wanneer en waarover bevoegd gezag is.

Vervolgens beschrijft de netwerkkaart de structuur van de keten in een notendop: wie is als eerste aan zet voor welk probleemtype en hoe is de opschaling geregeld (toezicht door de overheid op een bedrijfstak of door hoger gezag op een decentrale overheid). Een netwerkkaart geeft in het bijzonder aan wat de verhouding is tussen een functionele keten en de algemene keten. Informatie over de structuur van de algemene keten zelf is terug te vinden in de Bestuurlijke Netwerkkaart rampenbestrijding algemeen & handhaving van de openbare orde.

Elke netwerkkaart geeft ook het soort maatregelen aan dat kan worden getroffen, bijvoorbeeld voor luchtvaart onder meer beveiligingsmaatregelen en verkeersmaatregelen. Het belang daarvan is dat binnen een keten vaak verschillende partijen verantwoordelijk zijn voor verschillende soorten maatregelen. De beveiliging van de civiele luchtvaart valt bijvoorbeeld onder de minister van Justitie en Veiligheid, terwijl het luchtverkeer valt onder met name Luchtverkeersleiding Nederland/Eurocontrol/Koninklijke Luchtmacht en de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en van Defensie.

De structuur van een keten is op elke kaart weergegeven in de vorm van een tekening.

3 Gebruik netwerkkaarten

De netwerkkaarten helpen bij het identificeren van betrokken bestuurlijke partijen bij een incident of crisis.

Het gebruik van de netwerkkaarten begint met het hebben van een overzicht van de feiten, bijvoorbeeld een geografische kaart met het getroffen/bedreigde gebied met daarin geplote kwetsbare en vitale objecten en infrastructuur, zoals gevangenissen, luchthavens, vaarwegen, verdeelstations, etc. Op grond van de feiten is duidelijk welke sectoren/ketens zijn of kunnen worden geraakt en dus welke netwerkkaarten relevant zijn en kunnen zijn. Vervolgens kan aan de hand van de relevante netwerkkaarten worden bepaald welke bestuurlijke partijen in de algemene keten en betrokken functionele ketens een rol vervullen.

Met gebruik van de tabel aan het begin van de relevante netwerkkaarten en de tekening aan het eind kan een eerste selectie gemaakt worden van mogelijke betrokken bestuurlijke partijen. Verdere selectie kan gemaakt worden met behulp van de beschrijving van de rollen en verantwoordelijkheden van de genoemde bestuurlijke partijen.

Voor de preparatie (plannen en oefeningen en trainingen)

De netwerkanalyse aan de hand van de netwerkkaarten is allereerst nuttig voor (de voorbereiding op) oefeningen en voor het maken van crisis- en crisisbestrijdingsplannen. Een overzicht van alle mogelijke crisispartners aan de hand van netwerkkaarten en de eigen risico-inventarisatie en -profiel, met bereikbaarheidsgegevens voor de koude en warme fase, is een eerste stap in de eigen voorbereiding op incidenten en crises. Dit is vooral van belang bij niet-vaak voorkomende en atypische of complexe en/of stapelende incidenten en crises waar nog maar beperkt of helemaal geen (operationele) plannen en procedures voor bestaan.

Tijdens de respons

De netwerkkaarten kunnen ook gebruikt worden tijdens de respons op crises zelf, met name om partijen te identificeren die niet onmiddellijk op het netvlies staan, maar die wel gealarmeerd en geïnformeerd moeten worden, of die mogelijk zelf al maatregelen nemen zonder dat men daar van op de hoogte is.

Als niet duidelijk is hoe die partijen te bereiken of wat de juiste ingang is, kan het departementaal crisiscentrum (DCC) van het ministerie waar de desbetreffende partij, sector of keten onder valt, of eventueel het NCC/LOCC, helpen de juiste contacten te vinden en lijnen te leggen.

4 Verantwoording

In 2013 heeft de provincie Noord-Holland het beheer van de *Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing* overgedragen aan het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (destijds het Instituut Fysieke Veiligheid). De netwerkkarten en de onderliggende bevoegdhedenschema's staan op de website van het NIPV.

4.1 Overzicht opgenomen ketens en onderwerpen

- > Afvalstoffen
- > Ambassades in Nederland c.a. (opgenomen in rampenbestrijding algemeen & handhaving openbare orde)
- > Arbeidsveiligheid (idem)
- > Binnenvaart
- > Bodemverontreiniging
- > Cultureel erfgoed
- > Cyberveiligheid
- > Defensie
- > Diervoeders
- > Dierziektebestrijding
- > Elektriciteit
- > Financieel verkeer c.a.
- > Gas
- > Geneeskundige hulpverlening algemeen
- > Havens
- > Infectieziektebestrijding
- > Luchtverontreiniging
- > Luchtvaart
- > Media
- > Milieuschade / milieu-incident algemeen
- > Nooddrinkwater en noodwater
- > Noordzee, mijnbouw (*off shore*), windmolenparken op zee
- > Olie
- > Onderwijs
- > Openbare orde
- > Oppervlaktewater en waterkering
- > Rampenbestrijding algemeen
- > Rechtspraak en continuïteit rechtspleging
- > Schaarste algemeen
- > Sociale zekerheid
- > Spoorvervoer
- > Strafrechtelijke handhaving rechtsorde
- > Stralingsincidenten
- > Telecommunicatie
- > Terrorisme
- > Uitvoering strafvonnissen: penitentiaire inrichtingen & speciale inrichtingen en centra
- > Voedselveiligheid

- > Voedselvoorziening
- > Vreemdelingen
- > Wegvervoer
- > Zeescheepvaart

4.2 Overzicht niet opgenomen ketens en onderwerpen

Over de volgende onderwerpen en ketens zijn geen bestuurlijke netwerkkaarten beschikbaar:

- > Nederlandse wetgeving inzake Antarctica (milieu)
- > Arbeidsvoorziening
- > Biologische agentia
- > Bouw
- > Buisleidingen
- > Internationale sancties
- > Lonen
- > Militair bestuur
- > Openbaarheid
- > Plantenziektebestrijding
- > Post
- > Prijzen (in het algemeen)
- > Voorlopige akten burgerlijke stand, noodtestamenten
- > Weerberichtgeving
- > Zetelverplaatsing

4.3 Overzicht netwerkkaarten met bevoegdheidenschema's

Netwerkkaarten Nederland	Onderliggend bevoegdheidenschema
BNK 1 Rampenbestrijding algemeen en handhaving openbare orde	BVS 1 Rampenbestrijding algemeen BVS 2 Openbare orde
BNK 2 Geneeskundige hulpverlening algemeen	BVS 3 Geneeskundige hulpverlening en infectieziektebestrijding
BNK 3 Oppervlaktewater en waterkering	BVS 4 oppervlaktewater en waterkering
BNK 4 Noordzee en zeescheepvaart	BVS 5 Noordzee, zeescheepvaart, havens
BNK 5 Milieu	BVS 6 Milieu en stralingsincidenten
BNK 6 Stralingsincidenten	BVS 6 Milieu en stralingsincidenten
BNK 7 Infectieziekte	BVS 3 Geneeskundige hulpverlening en infectieziektebestrijding
BNK 8 Dierziekte	BVS 7 Dier- en plantenziekten
BNK 9 Justitie algemeen	BVS 8 Justitie en terrorisme

Netwerkkarten Nederland	Onderliggend bevoegdheidenschema
BNK 10 Terrorisme	BVS 8 Justitie en terrorisme
BNK 11 Vreemdelingen	BVS 22 Vreemdelingen
BNK 12 Defensie	BVS 23 Defensie
BNK 13 Schaarste algemeen	BVS 9 Schaarste algemeen
BNK 14 Nooddinkwater en noodwater	BVS 10 Drinkwater en voedsel
BNK 15 Voedselzekerheid	BVS 10 Drinkwater en voedsel
BNK 16 Voedselveiligheid	BVS 10 Drinkwater en voedsel
BNK 17 Elektriciteit en gas	BVS 11 Elektriciteit en gas
BNK 18 Olie	BVS 12 Olie
BNK 19 Telecommunicatie	BVS 18 Telecommunicatie, cybersecurity, post
BNK 20 Cybersecurity	BVS 18 Telecommunicatie, cybersecurity, post
BNK 21 Spoorvervoer	BVS 13 Spoorvervoer
BNK 22 Wegvervoer	BVS 14 Wegvervoer
BNK 23 Binnenvaart	BVS 15 Binnenvaart
BNK 24 Burgerluchtvaart	BVS 16 Luchtvaart
BNK 25 Sociale Zekerheid	BVS 17 Arbeid en sociale zekerheid
BNK 26 Media	BVS 19 Media en openbaarheid
BNK 27 Onderwijs	BVS 20 Onderwijs
BNK 28 Cultureel erfgoed	BVS 21 Cultureel erfgoed
BNK 29 Financieel verkeer	BVS 24 Financieel verkeer

Netwerkkarten BES-eilanden	Onderliggend bevoegdheidenschema
BNK 1 Rampenbestrijding algemeen BES	BVS 1 Rampenbestrijding algemeen BES BVS 2 Openbare orde BES
BNK 2 Caribische zee en zeescheepvaart BES	BVS 3 Caribische zee en zeescheepvaart BES
BNK 3 Infectieziekten BES	BVS 4 Geneeskundige hulpverlening en infectieziektebestrijding

Netwerkkkaart per thema	Onderliggend bevoegdhedenschema
BNK Vitaal	Meerdere BVS

4.4 Verdere informatie

Op enkele uitzonderingen na bevatten de bestuurlijke netwerkkkaarten geen bronvermelding en verwijzingen naar wetgeving, verdragen, plannen of Kamerstukken.

Gedetailleerde informatie en bronvermelding is terug te vinden in:

- > De bevoegdhedenschema's die ten grondslag liggen aan de netwerkkkaarten (te vinden op www.nipv.nl).
- > *Tekst & Commentaar - Openbare Orde en Veiligheid*, mr. dr. Ernst Brainich, prof. mr. Jan Brouwer, prof. mr. Erwin Muller, prof. mr. Jon Schilder (red.) Wolters Kluwer Deventer, achtste druk, 2023.

5 Lijst met afkortingen

AenM	Asiel en Migratie
AOCS	Air Operations Control Station (Nieuw Milligen)
ANVS	Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming
APV	Algemene plaatselijke verordening
BAO	Bestuurlijk afstemmingsoverleg infectieziektebestrijding
BAO-Z	Bestuurlijk afstemmingsoverleg zoönosen
BenW	Burgemeester en wethouders
BES	Bonaire, St. Eustatius en Saba
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBRN	Chemisch, biologisch, radiologisch en nucleair
CdK	Commissaris van de Koning
CERM	<i>coordinated emergency response measures</i> (IEA)
CERT	<i>Computer Emergency Response Team</i>
CET	Crisis Expert Team (milieu en drinkwater)
CETsn	Crisis Expert Team straling en nucleair
Clb	Centrum Infectieziektebestrijding (RIVM)
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
CoPI	Commando plaats incident
COVA	Stichting Centraal orgaan voorraadvorming aardolieproducten
CSIRT	<i>Computer Security and Incident Response Team</i>
DCC	Departementaal coördinatiecentrum, departementaal coördinatiecentrum crisisbeheersing, departementaal crisiscentrum
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DJI	Dienst justitiële inrichtingen
DSI	Dienst speciale interventies
DT&V	Dienst terugkeer en vertrek
EADRCC	<i>Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre</i> (NAVO)
EASO	<i>European Asylum Support Office</i> (EU)
ECDC	Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding/ <i>European Centre for Disease Prevention and Control</i>
EEZ	Exclusieve economische zone
EFSA	Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid of Europese Voedselveiligheidsautoriteit/ <i>European Food Safety Authority</i>
EMSA	Europees Agentschap voor maritieme veiligheid/ <i>European Maritime Safety Agency</i>
ENISA	Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging/ <i>European Network and Information Security Agency</i>
EOCB	Expertteam Olie en Chemicaliën bestrijding
EPAn	Eenheid Planning en Advies nucleair
ERCC	<i>Emergency Response Coordination Centre</i> (EU)
EU	Europese Unie
Eurocontrol	<i>European Organisation for the Safety of Air Navigation</i>
Eurojust	<i>Judicial Cooperation Unit</i> (EU)
Europol	Europese politiedienst
EZ	Economische Zaken

Frontex	Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie/ <i>Frontières extérieures</i>
GBT	Gemeentelijk beleidsteam
GGD	Regionale gezondheidsdienst met de - historische - naam gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, voorheen: geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
grip	Gecoördineerde regionale incidentenbestrijdingsprocedure
GS	Gedeputeerde Staten
GTS	<i>Gas Transport Services</i> , beheerder van het landelijk gastransportnet
HID	Hoofdingenieur-directeur van een regionale dienst van Rijkswaterstaat
HNS	<i>Host Nation Support</i>
HSC	<i>Health Security Committee</i> (Europese Unie)
IAEA	Internationaal Atoomenergie Agentschap/ <i>International Atomic Energy Agency</i>
IAO	Interdepartementaal Afstemmingsoverleg
ICAO	Internationale Burgerluchtvaartorganisatie/ <i>International Civil Aviation Organization</i>
ICCB	Interdepartementale commissie Crisisbeheersing
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IEA	Internationaal Energie Agentschap/ <i>International Energy Agency</i>
IG mijnen	Inspecteur-generaal der mijnen
IGJ	Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd
IenW	Infrastructuur en Waterstaat
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport (IenW)
IMO	Internationale Maritieme Organisatie/ <i>International Maritime Organization</i> (Verenigde Naties)
IMOR	Incidentmanagementorganisatie Rail
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
Interpol	Internationale politieorganisatie/ <i>International Criminal Police Organization</i>
IRB	<i>ICT Response Board</i>
JenV	Justitie en Veiligheid
KGG	Klimaat en Groene Groei
KMar	Koninklijke Marechaussee
KNMI	Koninklijk Nederlands meteorologisch instituut
KWC	Kustwachtcentrum
LBI	Landelijk beleidsteam incidentmanagement rail
LCM	Landelijke Coördinatiecommissie Milieuverontreiniging Water
LCO	Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging
LCW	Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling
LLN-ta	Landelijk Laboratorium Netwerk terreuraanslagen
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
LOS	Landelijke Operationele Staf
LVNL	Luchtverkeersleiding Nederland
LVVN	Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
MCCb	Ministeriële Commissie Crisisbeheersing
min	Minister
MUAC	Maastricht <i>Upper Area Control Centre</i>
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NCS	Nationaal Crisisplan Stralingsincidenten
NCSC	Nationaal Cyber Security Centrum

NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NCV	Noodcommunicatievoorziening
NHC	Nationaal handboek crisisbesluitvorming
NKC	Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie
NS	Nederlandse Spoorwegen
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
OCCR	Operationeel Controle Centrum Rail, <i>Rail Control</i>
OCHA	<i>Office for the Coordination of Humanitarian Affairs</i> (Verenigde Naties)
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OM	Openbaar Ministerie
OMT	Outbreak Management Team
p.i.	Penitentiare inrichting
ProRail	Beheerder van de hoofdspoorweginfrastructuur
RASFF	Rapid Alert System for Food and Feed
RBI	Regionaal beleidsteam incidentmanagement rail
RBN	Regionaal Beheersteam Noordzeerampen
RBT	Regionaal beleidsteam
RCC LVVN	Regionaal coördinatiecentrum LVVN
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
RHC	Regionaal Historisch Centrum
RIS	<i>River Information Services</i>
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Militair Commandant
ROT	regionaal operationeel team
RUD	regionale uitvoeringsdienst/omgevingsdienst
RWS	Rijkswaterstaat
SAR	opsporing en redding/ <i>search and rescue</i>
SHAPE	<i>Supreme Headquarters Allied Powers Europe</i>
SVB	Sociale verzekeringsbank
SVC	Scheepvaartverkeerscentrum
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TenneT	beheerder van het landelijke hoogspanningsnet
TIM	Trein Incident Management
UWV	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VCNL	Verkeerscentrum Nederland
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VRO	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
vz	voorzitter
WHO	Wereldgezondheidsorganisatie/ <i>World Health Organization</i> (Verenigde Naties)
WMCN	Watermanagementcentrum Nederland